

GRÓDNIEMENSKI KURIER POLSKI

Grzeszkowej 13 tel. 188
Redakcja otwarta od 12-11-5-5
Administracja 10-11-5-5
Prenumerata miesięcznie, zł. 4
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 57 Rok III.
GRÓDNO
piątek 26 lutego 1926 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz i linijkę 20 gr. Drobni-
szym wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz.
Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-10
miesięcy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w na-
główku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

W Sobotę NOWY PROGRAM

O niektórych kamienicznikach

Przepisy o ochronie lokatorów, stworzone w czasach przelomowych życia ekonomicznego dla ulżenia ciężkiej, położonej mieszkalców miast, straszyły w dalszych czasach, podobnymi parapektami, lepszego jutra, smę, skłamałość i wiałościwie przestały być tem dobrodziejstwem, jaktem miały być w myśli zamierzeń prawodawcy.

O prawdziwość powyższego przekonują te usiłowania, jakie czyniła sfera miarodajna w dążeniu do nieporozumienia tych prawideł i do powiększenia rozmiarów ulg, która w chwili wydania tych prawideł zdawały się dostatecznie duże.

Ulg, które miały być wprowadzone w życie objęły sferę i. zw. bezrobotnych, oraz osoby mogące wykazać się skrajnie brytycznym położeniem.

A co mają uczynić ci wszyscy, którym miljon na imię, ci nie zapelniający nader bezrobotnych i nie mający żadnych praw do uzyskania świadectw ubóstwa. Ci wszyscy u rządniczy instytucji państwowych i prywatnych, którym redukcja osobistej objęła środki do życia lub redukcja gaź pozostawia zbyt wiele, by mogli umrzeć z głodu?

Co wreszcie powiedzieć mają Kupcy, przedsiębiorcy, rzemieślnicy, którzy bledzą zgarbieni nad pustymi warsztatami, lub za ladami sklepowymi, tęsknie spoglądając na sennym kroplem snujące się rzesze dawnych klientów, świecących obecnie pustkami w kieszeniach? Czy ich również, nie, trzeba będzie wkrótce podlegnąć pod tę samą kategorię kwalifikujących się na listę potrzebujących specjalnych kodycjów ulgowych, do poprzednio wydanych ulgowych przepisów o Ochronie Lokatorów.

Znam jest powszechne sjaństwo, ko łapenta się i wzajemnego wspomaganie w obliczu wspólnego wroga. W podobnych momentach zaciągają waznie zacierają się różnice poglądów, przekonania i wszelkich osobliwych i grupowych interesów

oraz względów.

Obecna sytuacja, obejmująca w większym lub mniejszym stopniu wszystkie warstwy społeczne, jest właśnie owym groźnym wrogiem, w obliczu którego społeczeństwo i czy się powinno jak w stado, splezione kuropaty.

Dać wszystkim wszystkim widać czynić sobie ulgi, wspomagać się, nigdy bowiem bardziej, jak dziś właśnie, nie były aktualne słowa: "nie wiesz dala ani godniej".

Pamięć o tych słowach da się zaważyć zarówno u władz w stosunku do swych podwładnych, jak prapodawców do pracowników i t. p.

Jedynie w dziedzinie mieszkaniowej zasada odśrubowania przykrezonej prasy nie została zastosowana i do dziś dnia jest wśród właścicieli nieruchomości taki kącik, do którego przeświadczenie o konieczności zastosowania zasady umiarkowania docisnąć się nie może.

Są wśród właścicieli, nawet dość liczni, którzy, pojmując sytuację, zasadę umiarkowania stosują w całej rozciągłości. O tych oczywiście nie mówimy. Mowa tu o tych, od których toją się przedpokoję adwokatów i kulusaryśdów. O tych, którym nie wystarczy komorno o wysokości ustalonej przez przepisy o Ochronie Lokatorów — ba nie wystarczy nawet całkowiła suma przedwojennego komornego w zamianie na złote.

Są tacy, jak rzekliemy — którzy ludzkiem swem sercem objawszy groźną sytuację obecnych czasów postępują nadzwyczaj względnie — są jednak i tacy, o których mowa wyżej i z nimi to należy walczyć, przeciw nim, trzeba się, aby przynajmniej pięknować ich nieobywatelskie czyny.

Dość już sytuacji obecnej, nie będiemy mieli litosci i wzajemnego zrozumienia, to stan rzeczy, stanę się nie do wytrzymania.

M. Kuźnicki.

Kino-teatr „Palace”

Dzisiaj w piątek 26 lutego r. b. o g. 8 wiecz.

wystąpi słynny

Chór ukraiński

pod batutą Dymitra Kotko

W programie: ukraińskie narodowe pieśni, dumki, psalmy, koledy i ludowe pieśni.

Bilety w katedze Ibarskiego a w dzień koncertu od godz. 6 pp. w kasie teatru.

Akademia Reymonta

dn. 26. II. na królewskim Zamku o. godz. 5-6j.

PROGRAM

Część I:

- 1) Marsz pogrzebowy Chopin'a wykona orkiestra wojskowa 76 pp.
- 2) Prelekcja o Reymoncie prof. Haousa.
- 3) Niewiadomski „Z Jaśkowej dolki”
  - a) Łańcuch
  - b) Nig swatała mi cie swatka odp. por. Wiszowaty.
- 4) Śmierć Boryna Reymonta wypowie p. dyr. Wilkowszewska.

Część II:

- 1) Chór oficerski odśpiewa:
  - a) Łańcuch „Sztandary polskie na Kremlu.
  - b) Moniuszko (za Straznego Dworu) — Ciszej domku.
- 2) Nowela Reymonta „Tomek Baran” odczytają art. teatru miejsk. pp. Millerowa, Wichrowski i p. Doliński.

- 3) Różyczki „Jasna łądka”, Karłowica „Pieśni” wykona Dr. Otowicz-Stańska.
- 4) Hymn narodowy wykona orkiestra 76 p.p.

Walne zebranie

Dnia 27 lutego 1926 r. o godz. 6 p. p. odbędzie się w lokalu Macie-rzy (ul. Orzeszkowej 16) Walne Zebranie Członków Polskiej Macie-rzy Szkolnej w Grodnie.

Porządek obrad następujący:

1. Zegajante i wybór przewodniczącego oraz sekretarza, z ostatniego Walnego Zebrania.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania.
3. Sprawozdanie z działalności Zarządu.
4. Sprawozdanie Kasowe.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Prezentacja budżetowy na rok 1926.
7. Wybór członków Zarządu.
8. Wybór Komisji Rewizyjnej.
9. Walne wnioski.

Z sali koncertowej

Popis chóru ukraińskiego pod dyrykcją Dymitra Kotko w sali kinoteatru „Palace” musimy nazwać arcydziełem wokalnem ze względu na dobór głosów, nadzwyczajną sprawność wykonania i umiejętność używania wszelkich dostępnych w tej dziedzinie efektów.

Był to istotnie koncert w całym słowa tego znaczeniu—popis, odkrywający nam, mieszkańcom miasteczka, nowe horyzonty w pojęciach o melodji, przywiezionej przez synów krajny sądów wieńców i wiecznej pieśni.

Harmonijność i głębokość głosów nadają chórowi efekt jakiegoś idealnego procyzynie skonstruowanego organu, w który zakłada niebywałe potęgą, a jednocześnie piękną siłą tony.

Tłumy zgromadzone w szczyptach ścieżki kinoteatru darzyły wykonawców istniejącymi huraganami owacyjnych oklasków.

Kłoby przez opieszłość nie skorałystał z ostatniego dzisiejszego występu tej wspaniałej trupy wokalnej, będzie gorzko żałował—słyszano zdania innych—że opuścił sposobność poznania prawdziwego arcydzieła.

Kary administracyjne

W okresie ostatniego kwartału ub. roku wymiurzone następujące kary administracyjne:

Za przekr. ustawy z dn. 23. V. 24 r. o rejestracji obowiązków służby wojskowej ukarano 77 osób na łączną sumę 405 zł.

Za przekr. rozp. R. Min. i rozp. M. Spr. Wewn. z dn. 26. V. 23 r. w sprawie łepienia handlu pośredniczego oraz obowiązków posiadania faktur, ręków, cenników i uwidocznienia cen — 172 osoby na sumę 8540 zł.

Za przekroczenia sanitarne 62 os. na sumę 320 zł. w tem 4 osoby aresztem do 8 dni.

Za nielegalne przebywanie w strofe nadgranicznej 20 os. na sumę 90 zł. w tem 9 os. aresztem do 30 dni.

Za nielegalne posiadanie broni i amunicji—272 os. na sumę 3673 zł. i 20 os. aresztem do 14 dni.

Za przekroczenie rozp. M. Pr. i Op. Spół. z dn. 26. VI. 24 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia—30 zł. na sumę 450 zł.

Za przekroczenie ust. o ubezpieczeniu od wypadków 1 os. na 50 zł.

Za przekroczenia rozp. M. Rob. Publ. i M. Spr. Wewn. o ruchu samochodowym i innych pojazdów mechanicznych na drogach publicznych — 27 os. na sumę 1875 zł.

Za przekr. rozp. powyższych regulujących używalność i ochronę dróg—176 os. na sumę 826 zł.

Oraz za inne przekroczenia a ogółem 978 osoby na łączną sumę 11 880 zł. w tem 66 osób aresztem do 1 miesiąca.

Przypomnienie

Prosimy nie zapominać o najdrobniejszych choćby zapomogach dla biednych i chorych urzędników państwowych, o potrzebach których pisałismy w swoim czasie. Głos nasz nie pozostał bez echa. Niestety jednak echo to okazało się jak dotąd dość słabe.

Oczekujemy dalszych rezultatów naszej odezwy.

Teatr Miejski

Dzisiaj żydowska operetka. Jutro po raz ostatni po cenach znizonych „Złote Runo” dramat w 3 akt. S. Przebyszewskiego. W próbach „Eros i Psycho” powieść sceniczna Żulawskiego. Sztuka ta, niegrana w naszym mieście, budzi szerokie zainteresowania. Premjera we wtorek. Reżyseruje dyr. Rybickowski.

W sprawie Zamku

W związku z artykułami zamieszczonymi w naszym piśmie w ub. miesiącu, omawiającymi sprawę Zamku otrzymujemy od Władz wojskowych wyjaśnienie, że pomiary góry warstw i terenu rzeczno-dokonałe zostały siłami technicznymi wojska przy udziale Zarządu dróg wodnych. Jednocześnie władze wojskowe wyjaśniają, iż sumy do wpłacenia których, na remont Zamku zobowiązały się — o czym również wspominalismy w tych artykułach—zostały już częściowo wypłacone reszta zaś zostanie wypłaconą wkrótce.

Listy do redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

W imię bezstronności uprzejmie proszę o łaskawe umieszczenie na łamach swego poczynnego pisma, wyjaśnienia do artykułu „Kilka słów o Kamionce” zamieszczonym w Nr 10 b. r. Nowego Życia, a podpisanego przez p. Świadomego.

P. Świdomy jest natyle uswiadomiony iż w artykule swym występuje przeciwko wszystkim, niemal mieszkańcom m.ka Kamionki, nie wyróżniając instytucji samorządowych, a tembardziej państwowych; zarzucając jednemu żydofilstwo, drugiemu darym zjadstwo (jest posterunek policji by zapewnić kilku osobnikom kawalek chleba). Jedynie godnymi uznania według recepty p. Świadomego są, on sam i jemu zbliżeni, pozatem wszyscy, to znak zapytania.

I z czego pan to wysnuwa p. Świdomy? że gromady z Urzędem Gminnym nie reperują studni? Wszak studnia ta jest własnością parafjalną, wobec czego należy do dozoru Kościelnego, ewentualnie ks. proboszcza i tenż winien zająć się nią—wszak plecione gołabki same nie przyjdą do gębki”. Gromady do publicznego użytku posiadają trzy studnie starannie utrzymane, które w zupełności zaspakajają potrzeby mieszkańców Gromady. Dalej, że niema straży ogniowej? Zarząd Gminy ze swej strony zrobił, co tylko mógł w tej sprawie, w każdym roku wstawiał do budżetu swego pewną kwotę na zorganizowanie straży, a ostatnio Rada Gminna postanowiła opodatkować mieszkańców Gminy na cele przeciwpożarowe w kwocie 10%, od wpłaconej składki asekuracyjnej, od ubezpieczonych budynków. Urząd Gminy kilkakrotnie zwoływał organizacyjne zebrania, „nie pomijając zdaje się w swych zproszeniach nawet ukryte go pod przyłbicą p. Świadomego”, lecz takowe nie doszły do skutku. Czyż to nie wstyd? p. Świdomy, sz. p. będąc uswiadomionym (według swej recepty) nie wziął w swe ręce tej inożyjaty i nie uolecił tego co Zarząd Gminy nie zdołał, tem rzeczywiście chlubnie przedstawił byś się pan w oczach ludności a nie jak dziś sarkaniem z pod fartuska mamnel.

Ze inożyjaty założenia agencji pocztowej wyszła od Gromady Żydowskiej? A gdzie pan był u licha? panie Świdomy, że i w tej sprawie nie wystąpił z własną inożyjatywą, droga była otwarta. A ozy wiadomem panu jest, iż sprawa agencji pocztowej już była przedmiotem obrad Rady gminnej w dniu 16. X. 1924 roku? że zapadła uchwała w tej sprawie, a która nie godziła się na otwarcie agencji, mowiąc niepotrzebnym wydatkiem, jaki mógłby wynikać przy otwarciu agencji, pomimo, że przedstawiono, iż uruchomienie agencji, nie obciąża budżetu Gminnego.

Sprawa ta upadła i już zdawało się, że niema widoków na wprowadzenie w czyn powyższej inożyjaty; lecz w listopadzie r. z. zgłosili się do mnie mieszkańcy Gromady Żydowskiej z prośbą, pozycyjnokrokw o odnośnych władz w sprawie uruchomienia agencji pocztowej w Kamionce, wiedząc o tem, iż na posiedzeniu Rady Gminnej w ubiegłym roku referowałem tej sprawie, przedstawiając iż Gromada upoważnia mnie do występowania w tej sprawie w Jej imieniu. Wówczas zaczęła została przez pewne jednostki kampanja przeciwko mej osobie i agencji i starano się tą akcją sparalizować. Gdy się to nie udało wysunięta została propozycja ks. proboszcza, skrycie, poza plecami uchwalodawców i inożyjatorów.

Analizując wyżej wspomnianą propozycję, wypukła się pewne „ale” z którym mieszkańcy tutejsi nie mogą się pogodzić, a to z powodu zaprzepaszczenia bez echa, Spółdzielni Rolniczo Handlowej „Komet” na założenie której pewien odłam ludności powoził wkłady członkowskie i do dzisiejszego dnia nie wie o się właściwie z utemi stało, gdyż formalne zlikwidowanie spółdzielni do obecnej chwili nie nastąpiło, tylko pewnego poranku znikł szylp spółdzielni, a zastąpił go inny nio wspólny ze Spółdzielnią nie mający, a więcej zbliżony do propozycji oo do agencji i o ile się nie myli i p. Świdomy.

Ze pan Świdomy źle się uświadomił, iż Gromada Żydowska ze mną na czele, gotowa jest zrezygnować z agencji. Owszem nie zrezygnuje, lecz w dalszym ciągu ją popiera, wychodząc z założenia, że takowa nie będzie służyć wyjąznie, katolikom, prawosławnym lub innym wyznaniom, lecz wszystkim obywatelom, nie tylko Gromady, lecz całej Gminy.

W tym wypadku zupełnie nie na miejscu było granie na nutę pankatolicyzmu, gdyż takie postawienie sprawy, nie tylko agencji ale i innych, gdzie ludność jest mieszaną, może odnieść zupełną niepożądaną skutki dla gminy i tem samym dla Państwa.

Zarzuty przeciwko wójtowi nie tylko go nie dyskredytują, lecz podnoszą jego wartość moralną, gdyż nie podlega żadnym podstępom, słysząc dewizie „interesy i prawa wszystkich obywateli mieć w równem a słusznem zachowaniu”.

Powyższe w zupełności wyświelta wysunięte zarzuty, ukrytego po za parawanem p. Świadomego, iż na pozostałe szkoda miejsca i czasu, jednakże jak ów p. Świdomy, zacerpni od... Jankiela odwagi, a podnieście przyłbicę, powrócą do tej sprawy. Na zakończenie nadmieniam, że należałoby w myśl recepty p. Świadomego, zrobić wójtowi jego samego, sekretarzem jego protegowanego, a pomocnikiem sekretarza, chociażby tego oo świecogosi, wówczas Kamionka wysiłaby z pod znaku zapytania, a studnia parafjalna budowana byłaby na koszt całej Gminy.

Razem przyjąć panie Redaktorze wyrazy szacunku i poważania i jakim pozostaje —

Januszewski.

Kamionka, d. 9 lutego 1926 r.

Pokoje ładne umeblowane z utrzymaniem do wynajęcia od zaraz. Wiadomość: Napoleona N 16 i piętro Bielawska.

Korepetycji języków

francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u dzielam, Krakowiec Puskiska 45

Wyciąg ze spostrzeżeń wojsk. stacji meteorologicznych O. K. III.

		Ciśnienie powietrza	Prędkość wiatru w m/s.	T.° najwz. za dobę ubiegłą	T.° najniż. za dobę ubiegłą	Stan pogody w poprzedniej dobie
Grodno	g. 18	770,7	7	—	—	pochmurno
	g. 21					
	g. 7. dn. 26 II.	762,3	6	—	—	—
Wilno	g. 18	764,2	4	—	—	pochmurno
	g. 21					
	g. dn. 26 II.	760,6	2	+1,2	-7,5	—
Białystok	g. 18	767,7	1	—	—	Przeważnie pochmurno
	g. 21					
	g. 7 dn. 26 II.	763,9	1	+2,0	0,0	—

Ciśnienie podane jest rzeczywiste—bez redukcji stanu barometru do poziomu morza.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Nadniemeń”

Składajcie ofiary na

KUCHNIĘ DOBROCZYNNOSCI